

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Михальченко Н.В.

30 серпня 2023 р

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія управління персоналом

Ступінь: доктор філософії

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

Анотація

Курс «Психологія управління персоналом» впроваджено у навчальний план підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня доктора філософії з метою ознайомлення аспірантів з психологічними закономірностями управлінської діяльності, психологічними засадами системного управління персоналом; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів з психологічними закономірностями управлінської діяльності, психологічними засадами системного управління персоналом; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів; розвитку здібностей до саморозвитку власних фахових якостей, їх відповідності службовому статусу в системі управління; формування уміння застосовувати методи побудови системи атестації та мотивації персоналу.

Ключові слова: управління, персонал, психологія управління, управлінська діяльність, людські ресурси, керівництво, влада, менеджмент.

Annotation

The course "Psychology of personnel management" is included in the training plan for candidates of the third educational and scientific level of the doctor of philosophy in order to acquaint postgraduate students with the psychological regularities of managerial activity, psychological principles of systematic personnel management; mastering modern psychological methods of effective use of human resources with psychological regularities of managerial activity, psychological principles of systematic personnel management; mastering modern psychological methods of effective use of human resources; development of abilities for self-development of one's own professional qualities, their correspondence to official status in the management system; formation of the ability to apply methods of building a system of attestation and motivation of personnel.

Key words: management, personnel, psychology of management, managerial activity, human resources, leadership, power.

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Психологія управління персоналом» складена відповідно до освітньо-наукових програм підготовки здобувачів третього освітньо-наукового ступеня доктора філософії та методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: сучасні наукові уявлення про психологічні закономірності управлінської діяльності, про соціально-психологічні явища (соціально-психологічний клімат, спілкування та ін.); розуміння психологічних основ системного управління персоналом; прийняття адекватних управлінських рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: «Філософія науково-дослідної діяльності», «Методологія наукової діяльності».

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

1.1. Мета курсу: ознайомити аспірантів з психологічними закономірностями управлінської діяльності, психологічними засадами системного управління персоналом; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- забезпечити розуміння аспірантами системи спеціальних знань щодо психосоціологічних підходів у сучасній управлінській парадигмі;
- набуття умінь психологічного аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організації і практичних навичок психологічного забезпечення професійної діяльності;
- розвиток здібностей до саморозвитку власних фахових якостей, їх відповідності службовому статусу в системі управління;
- формування уміння застосовувати методи побудови системи атестації та мотивації персоналу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій із проблем розвитку суспільства та освіти; здійснювати рефлексію щодо актуальних проблем суспільного та індивідуального буття.

ПРН 2. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 5. Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в Україні та за її межами.

ПРН 6. Усвідомлювати та пояснювати закономірності і принципи вищої освіти, встановлювати зв'язки між ними, розкривати особливості їх реалізації у галузі педагогічної освіти і науки.

ПРН 8. Мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогічної освіти, і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі освіти, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність створювати та інтерпретувати нові знання у процесі виконання наукового дослідження; брати участь, розробляти і управляти проектами в галузі освіти.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

II. Фахові:

ФК 1. Володіння знаннями у галузі освіти, зокрема про основні концепції, методики, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему педагогічної освіти і науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми розвитку сучасної педагогічної освіти і науки аналізувати та пропонувати шляхи їх вирішення з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави.

ФК 3. Здатність збирати дані для наукового дослідження з проблем педагогічної освіти і науки систематизувати та інтерпретувати їх.

ФК 4. Здатність цілісно й системно розуміти історію і теорію вітчизняної та зарубіжної освіти, екстраполювати їх досягнення на сучасну освітню й наукову практику і окреслювати перспективи її розвитку.

ФК 5. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти педагогічної освіти і науки та дотичні міждисциплінарні проекти.

ФК 6. Здатність проектувати та реалізовувати педагогічні моделі й інноваційні технології освіти з урахуванням значущих умов навчання і впроваджувати їх у навчальний процес.

ФК 8. Здатність публічно представляти результати наукових пошуків із вирішення педагогічної освіти і науки та захищати результати дисертаційного дослідження.

ФК 13. Здатність продуктивно працювати з науковцями, викладачами, учасниками освітнього процесу у групі та науково-дослідницькому об'єднанні, виконувати різні ролі, завдання та функції в ньому, проявляти ініціативу та творчість, підтримувати та управляти особистими взаємостосунками на принципах співпраці та співтворчості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Культура управління у системі організаційного менеджменту. Зародження і розвиток ідей культури управління у філософії та соціології. Психологічні аспекти управління кадрами

Тема 2. Феномен влади: ідентифікація можливостей. Феномен керівництва. Типологія стилів керівництва. Комунікативна підготовка персоналу

Тема 3. Психологічний зміст функцій управління. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень. Бар'єри і ускладнення в процесі комунікації.

Тема 4. Планування часу керівників і спеціалістів. Шляхи підвищення ефективності використання робочого часу. Імідж організації та керівника. Психічне здоров'я як чинник ефективної діяльності та запорука професійної управлінської деформації. Психологія професійного вигорання персоналу

3. Рекомендована література

Базова література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Старовойтенко Н. В. Психологія управління: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Електронний ресурс] / авт.-упор. : Н. В. Старовойтенко, В. І. Осипенко, І. А. Чемерис, Л. І. Білик, С. І. Ключка ; М-во освіти і науки України, ЧДТУ. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 300 с.
3. Ходаківський Є. І. Богоявленська Ю. В, Грабар Т. П.. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х-69 [текст] Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с
4. Виноградський М. Д. Управління персоналом : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова ; Мво освіти і науки України. 2-е вид. К. : Центр учб. л-ри, 2009. 502 с.
5. Гура О.І. Гура Т.Є. Психологія управління соціальною організацією : навчальний посібник. Запоріжжя : КПУ, 2013. 168 с.

6. Кукуленко-Лук'янець І.В. Психологія управління: навчально-методичний посібник. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. 140 с.

7. Дзвінчук Д.І., Діденко Н.Г., Любчук О.К., Малімон В.І. Психологія управління: навчальний посібник / За загальною редакцією професора Д.І.Дзвінчука. К.: ТОВ "СІК ГРУП УКРАЇНА", 2013. 293 с.

Допоміжна література

1. Єременко Л. В., Ісакова О. І. Психологія управління: посібник для самостійної роботи студентів. Мелітополь: ФО-П Однорог Т. В., 2020. –79 с.

2. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. Туган-Барановського, Каф. маркетинг. менедж. К. : Професіонал, 2006. 510 с.

3. Занковський А. Н. Организационная психология: Учеб. пособие для вузов. М.: Флинта: МПСИ, 2000. -648 с

4. Воронкова В. Г. Беліченко А. Г., Попов О. М. Управління людськими ресурсами: філософські засади : навч. посіб.; під ред. д.ф.н., проф. В. Г. Воронкової. К. : Професіонал, 2006. 576 с.

5. Гринберг Дж. Управление стрессом. 7-е изд. СПб: Питер, 2002. 496 с.

6. Гришина Н. В. Психология конфликта. СПб: Питер, 2000. 464 с.

7. Карамушка Л. М. Чебатарьова О. А. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень українськими менеджерами: результати крос-культурних досліджень. К.: Проблеми загальної та педагогічної психології. 2001.Т. 4. Ч. 1. С. 90-95.

8. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціальнопсихологічний аспект): Монографія. К.: МАУП, 2000. -286 с.

9. Лемберт Т. Ключові проблеми керівника. 50 перевірених способів вирішення проблем: Пер. з англ. К.: Наукова думка, 2001. 303 с.

10. Ложкин Г. В., Повякель Н. Й. Практическая психология конфликта. К.: МАУП, 2000. 256 с.

11. Пірен М. І. Конфлікти і управлінські ролі: соціально-психологічний аналіз. К. Вид-во УАДУ, 2000. 200 с.

12. Кулініч І.О. Психологія управління: курс лекцій. Л.: ВПВ ЛВЦНТЕІ, 2006.126 с.

4. Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua – національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

2. <http://chitalka.info/psy.html> – Електронні підручники онлайн «Психологія».

3. <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart4/index.html> – Вісник психології і соціальної педагогіки. 3. <http://osvita.ua/school/psychology/> – освіта. ua.

4. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система.

5. <http://management.com.ua>.

6. <http://www.lib.ru/poisk.dir> – Lib.Ru – пошукові системи в Інтернеті.

7. <http://www.google.com> – пошукова система Google.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

6. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні питання до практичних занять, тестові завдання для поточного контролю, індивідуальні завдання, контрольні питання до заліку, контрольна робота, поточне опитування, тестування, презентація, термінологічний словник.